

Завод за пољопривреду

"Космај" Младеновац

ЗАВОД ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ „КОСМАЈ” - Младеновац

11400 Младеновац, М. Поповића 2, тел: 011/8231-331, 8233-417

email: zavod.kosmaj@beotel.yu

www.zavod.kosmaj.co.yu

Број: 3

Година VI

Младеновац, 16. III 2009.

БИЛТЕН

САВЕТИ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ БИЉНЕ И СТОЧАРСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

ЗАСНИВАЊЕ ЛУЦЕРИШТА У ПРОЛЕЋЕ

Добро заснивање луцеришта је од великог значаја за постизање високих приноса луцерке, како у години сетве, тако и у наредним годинама искоришћавања. Дужина живота луцеришта (искоришћавања) у многоме зависи од заснивања. Узроци слабом заснивању луцеришта могу бити: слаба припрема земљишта, предубока сетва, неповољна влажност земљишта (суша) после клијања, мразеви, болести, инсекти, конкуренција за светлост и храну с коровским врстама, оштећење од хербицида и инсектицида и слабо семе.

Место у плодореду

Луцерка је вишегодишња биљка, коју искоришћавамо 3-5 година, о чему треба водити рачуна при смени усева у плодореду. Монокултура јој не одговара и на исто место је треба сејати после 3-4 године, али је свакако добро да овај размак буде што већи, јер ће бити мањи проблеми са „замором” земљишта, болестима и штеточинама. Сматра се да поновна сетва на исто место луцерке може бити после онолико година колико је предходно на том месту искоришћавана. Као предусеви погодну јој кукуруз, кромпир, сунцокрет, купусњаче, једногодишње легуминозе и стрна жита. Треба водити рачуна о примењеним хербицидима у предусеву, јер хербициди на бази триазина неповољно делују на развој луцерке. Луцерка је добра предкултура за већину ратарских култура, нарочито окопавине које добро искоришћавају велику количину органске масе и азота које оставља после разоравања.

Избор земљишта

За успешну производњу луцерке земљиште треба да буде дубоко, растресито, плодно и са повољним водно-ваздушним системом. На оваквом земљишту луцерка развија дубок и разгранат коренов систем, што јој омогућава боље снабдевање водом и хранивима за максималну продуктивност и дуготрајност. Луцерка је једна од најосетљивијих култура на киселост земљишта. Сматра се да су за гајење луцерке подесна земљишта са реакцијом Ph 6,6-7,5.

Обрада земљишта

Дубина обраде земљишта зависи од климатских услова и типа земљишта. Дубоком основном обрадом стварамо растресит оранични слој, што поспешује скупљање воде, добар развој корена, интензивнији рад микрофлоре и већу активност квржичних бактерија. Основну обраду треба изводити по могућности одмах после скидања предусева. Раном обрадом омогућавамо да се земљиште природно слегне. Предсетвеном припремом земљиште треба превести у мрвичасту структуру и поравнати. Посебно је важно да површински слој земљишта до 5 цм буде збијен, како семе неби „пропадало” на већу дубину. Уколико добро припремимо земљиште олакшаћемо сетву и осигурати добро заснивање луцерке.

За сетву у пролећном року, треба извршити тањирање да се уситне и унесу жетвени остаци предкултуре, а затим орање на дубину 30-40 цм. Пожељно је да се после јесење основне обраде затворе бразде и поравна земљиште. Ако овако поступимо, предсетвена припрема ће бити знатно олакшана, а земљиште лакше доведено у ситномрвичасту структуру.

Ђубрење

Да би се добро развиле младе биљке луцерке пожељно је да имају довољно хранива на располагању. Поред калцијума најважнија хранива за заснивање луцеришта су фосфор и калијум. Препоручује се да количина фосфора у заснивању луцеришта буде 100-150 кг/ха, а 60-100 кг/ха калијума. Примена азотних ђубрива није тако значајна али се препоручује до 30 кг/ха. Ова количина азота је потребна да поспешује бржи развој клијанаца луцерке док не почне активност бактерија азотофиксатора. Препоручује се у заснивању луцерке примена НПК минералних ђубрива формулације 10:30:20 у дози 500 – 600 кг/ха са основном обрадом, а 200 кг/ха у предсетвеној припреми. На средње обезбеђеним земљиштима препоручује се и примена 240 кг/ха P2 O5 и 200 кг/ха K2O, две трећине применити са основном обрадом, а једну трећину у предсетвеној припреми. Да би младе биљке луцерке обезбедили азотом у фази клијања и ницања препоручује се уношење 35 кг/ха пред сетву, 25 кг/ха после другог откоса и 40 кг/ха после трећег откоса.

Примена органског ђубрива, такође, повољно утиче на боље заснивање луцеришта, посебно на сиромашнијим и слабо киселим земљиштима. Стајњак поправља физичко-хемијски и микробиолошка својства земљишта, а ефекат се испољава током свих година искоришћавања луцерке. Пожељно је да се стајњак унесе на предусев, а не препоручује се примена стајњака пре сетве луцерке. Препоручује се уношење са основном обрадом 30-80 т/ха добро згорелог стајског ђубрива уз обавезну заштиту од корова. Применом стајњака можемо земљиште заразити "вилином косицом" што је могуће уколико је стока јела заражено сено, па га не треба користити за луцерку.

(Наставиће се)

Виолета Величковић дипл.инг.

ЗАШТИТА ПОВРЋА

Пре сетве или расађивања поврћа морате обратити пажњу на испуњење неких услова неопходних за остварење здравог и напредног усева поврћа.

1. Плодоред, пажљив избор поља
2. Гајење сорти отпорних на штетне организме
3. Сетва или расађивање здравог семена или расада

Ово су три главна предуслова која морају бити испуњена, да би се добио здрав и напредан усев.

Ако се одлучите за гајење поврћа у пластенику, поред испуњења ових предуслова, неопходно је извршити и дезинфекцију земљишта у пластенику.

Ову меру можемо урадити употребом Basargana на следећи начин:

- 2-3 недеље пре третирања припремити земљиште
 - 1-2 недеље пре третирања влажити земљиште
 - растурити грануле по целој површини
 - прекрити земљиште пластичном фолијом
 - у зависности од температуре уклнити фолију у временском интервалу од 24 дана -10 степени, 15 дана -15 степени, 11 дана за температуру од 20 степени.
- После тога проветрити земљиште од 3 до 10 дана, у зависности од температуре.

За заштиту повртарских усева од земљишних инсеката на отвореном можемо употребити неки од следећих инсектицида:

- Presstige 290 FS, применом методом заливања
- Foxim GR, применом у редове 25 кг /ха
- Galition G-5, применом у редове 25 кг/ха

ЗАШТИТА ВОЋА

Заштита брескве и кајсије

Ово воће се налази у фази бубрења до почетка цветања, у зависности од сорте и у овом периоду неопходно је обавити заштиту од проузроковача коврђавости листа

(*Taphrina deformans*), препаратима Cirm 0,25 % ко има залихе; Delan 0,05 %; Syilit 400-SC у конц. 0,15%-0,20 %;

Заштита шљиве, вишње и трешње

У ово периоду у фази бубрења пупољака неопходно је обавити „плаво прскање“ неким од препарата на бази бакра (Blauvit 0.07 % ; Bakrocid 0,07 % ; Bakarni kreč 0,5 %).

УЗГОЈНИ ОБЛИЦИ КОД ВИНОВЕ ЛОЗЕ

Узгојни облици се разликују према облику, висини, положају стабла. Према облику стабла деле се на: узгојни облици са стаблом у виду главе, узгојни облици са издуженим стаблом "кордуницом". Кордунице могу бити: једнокраке, двокраке, једноспратне и вишеспратне. Према висини стабла узгојни облици могу бити: узгојни облици са ницким стаблом (до 50 цм. висине), са средње високим стаблом (50-80 цм висине), високо стабло изнад 80 цм.

Са ниским стаблом

Ово су узгојни облици који су доскоро доминирали у већини виноградарских земаља. Наиме онису погодни за врло различите климатске услове.

У ове узгојне облике спадају: Крајински узгојни облик у виду задебљале главе, Жупски узгојни облик у виду мале воћкице са неколико кракова, Гијови облици са стаблом у облику главе или са издуженим стаблом.

Заједничка карактеристика ових узгојних облика су: формирају се за 3 године, стабла су слабо развијена, погоднији су за сорте слабе и умерене бујности, размаци садње су мали, при резидби по чокоту се оставља мали број оака 6-10. Већина агротехничких мера се обавља ручно, погодна су за стрме неприступачне терене, примењује се кратка резидба.

Са средње високим стаблом

Скелет стабла код ових узгојних облика је висине 60-80 цм. и захтева наслон. Примењује се у подручјима где се измрзавање јавља ређе. У ову групу облика спадају кордуница на којима се врши кратка или мешовита резидба, зависно од сорте. Ројатска кордуница (са кратком резидбом), Казанављева кордуница (са мешовитом резидбом).

Заједничка карактеристика ових узгојних облика су: формирање траје 4-5 година, стабла су доста развијена, погодни су за средње и бујније сорте, размаци садње су велики (у реду 1-1,5 м а између редова 2,5-3 м) при резидби по чокоту се оставља велики број оака (15-25), све агротехничке мере које се примењују могу бити механизоване, погодне су за све услове шпалирског гајења винове лозе, на њима се примењује кратка или често мешовита резидба.

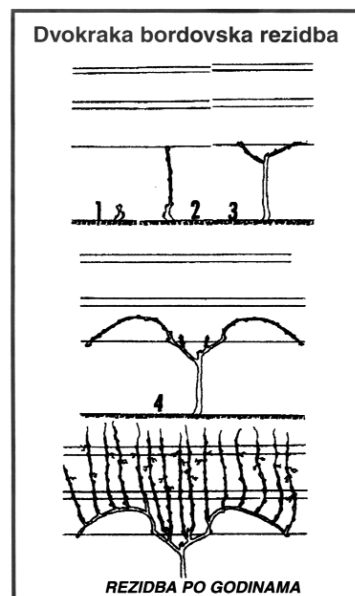
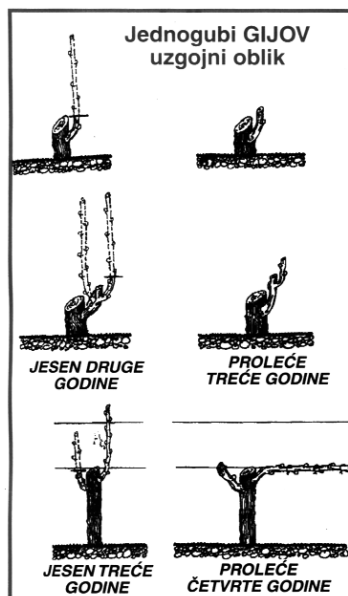
Са високим стаблом

Ово су узгојни облици чија се стабла најчешће формирају на висини од 80-120 цм. Ово су развијени облици који захтевају наслон од стубова и жице. Ови облици стабла су погоднији за топлија подручја, где нема измрзавања лозе. У ову групу узгојних облика спадају: Мозерова кордуница (са кратком и мешовитом резидбом).

Казанављева кордуница са мешовитом резидбом, Силво кордуница са мешовитом резидбом.

Заједничка карактеристика ових узгојних облика су: формирање траје 5-6 год, стабла су врло развијена, погодна су за бујне и врло бујне сорте, примењују се велики размаци садње 1-2 м у реду и 3-4 м између редова, при резидби оставља се велики број оака 40-50, све агротехничке мере су механизоване, погодни су за гајење стоних сорти ивинских сорти, дозвољавају велика оптерећења чокота родом јер је и животни простор чокота велики.

У наредним билтенима упознаћемо вас са техником и начином формирања узгојних облика.

ПОТРЕБЕ ОВАЦА У ВОДИ

Овце су ситни преживари (полигастричне животиње) за које се сматра да могу више од осталих домаћих животиња да економишу са водом. И поред тога, оне у води не смеју да оскудевају. То се односи на све категорије оваца, а посебно на грла у лактацији. Храну слабије конзумирају жедне овце што може неповољно да утиче на производњу.

Број напајања у току дана и потребе у води зависе од типа исхране, од количине конзумиране суве материје оброка и од годишњег доба (температуре и влажности ваздуха). Потребе у води су веће лети него зими и при исхрани сувом храном него свежом. Сматра се да је потребно да им се обезбеди 2-5 литара воде за сваки килограм конзумиране суве материје.

Просечне потребе одраслих оваца у води износе: у пролеће 3,5-4 L, лето 5-6L, јесен 3-3,5L и у зиму 1,7-2,3L воде по грлу на дан. Код високомлечних грла у лактацији те потребе могу да износе и 10L по грлу на дан. Подмладку који је старији од 5 месеци потребно је издвојити воде као и за одрасла грла. Јагњад добијају пијаћу воду од момента када почну да узимају суву храну.

Вода која се користи за напајање треба да буде свежа и чиста. Зими, вода не треба да буде залеђена. Овцама треба омогућити да пију одговарајућу воду у довољној количини (коришћење аутоматских појилица у објектима, на паши омогућити приступ до извора или потока провереног квалитета). Ако одгајивач није у могућности да обезбеди напајање по вољи, онда овце треба појити бар два пута на дан, а боље је да то буде и чешће. У том случају, вода се даје после храњења или посла конзумирања једног дела оброка. Овцама које су пред јагњење или непосредно после јагњења не сме се дозволити да пију превелике количине воде одједном. Ова грла би требало напајати чешће са мањим количинама воде.

Перић Предраг дипл. инг

ИЗГРАДЊА ОБЈЕКТА ЗА СМЕШТАЈ СИЛАЖЕ

Познато је да успешна и рентабилна производња млека и меса, зависи добрим делом од квалитета силаже. Из тог разлога објекти за смештај и чување сило масе морају бити изграђени на начин који ће омогућити очување хранљивих састојака и спречити кварење. Поред тога приступ сило објекту мора бити такав да дозволи лако изузимање силаже и несметан транспорт до фарме. Пре него што се приступи изградњи овог објекта, неопходно је знати да постоје три типа објекта за смештај силаже и то: сило торањ, сило тренч и сило јама. Осим ова три типа, силажа се може припремити у импровизованим објектима од дасака и другог приручног материјала.

Када се одабере тип објекта који ће се подићи неопходно је правилно одабрати место где ће бити смештен.

По правилу место за изградњу објекта мора испунити одређене критеријуме и то:

- Објекат мора бити изграђен на месту где нема надземних и подземних вода
 - Треба бити што ближи фарми ради лакшег и бржег транспорта силаже до фарме
 - Треба да омогући лакши приступ механизације приликом силирања и изузимања силаже
- У зависности од броја грла на фарми и броја хранидбених дана у току године по грлу прави се пројекција капацитета сило објекта.

Треба знати да 1m^3 добро угажене и припремљене силаже тежи око 600-700 kg. Овај податак је јако важан да би се приближни израчунао капацитет објекта, количина силаже и потребе за исхрану животиња у току године. Када се све ово израчуна приступа се изградњи објекта.

Најскупљи објекат је сило торањ. Прави се од бетонских армираних прстенова пречника од 3-8 m, а висине по потреби. Нешто јевтинији али још увек скуп је објекат укопан у земљу (сило јама). Прави се такође од армираних бетонских прстенова, капацитета сличним сило торњу.

Ипак најјевтинији и најфункционалнији објекат је сило тренч који омогућује јевтинију изградњу и лако одржавање. Прави се на тај начин што се бочне стране овог објекта затварају армирано бетонским зидом дужине по потреби. Висина зида не треба да буде нижа од 2 m, а висина да не прелази 3 m што је сасвим довољно. Веће стране овог објекта се остављају отворене ради лакшег приступа механизације код манипулативног рада на припремању и изузимању силаже. Под овог објекта најчешће се прави од бетона са цементном глазуром ради лакшег одржавања. Под мора бити под падом од $1-3^\circ$ и то према излазу сило објекта, како би се сокови који настају цеђењем сило масе одвели напоље и тиме спречило кварење силаже.

Радовановић Бранислав дипл. инг